

Tämä on päätöksen verkkoversio, jossa on otettu huomioon henkilötietolain (523/1999) tavoitteet yksityisyyden suojusta siten, että päätöksestä on poistettu valittajina olevien yksityisten henkilöiden nimet.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

PÄÄTÖS

Annettu julkipanon jälkeen
15.1.2014

DNr:o

YM5/5222/2013

ASIA **Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan vahvistaminen**

VAHVISTETTAVAKSI SAATETTU PÄÄTÖS

Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuuston päätös 10.6.2013.

KAAVAN SISÄLTÖ

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava sisältää tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat, seudullisesti merkittävät alueet koko maakunnan alueella. Maakuntakaavassa osoitetaan myös Kuopion lentoaseman päivitetty melualue ja melualueen muutoksesta aiheutuvat tarkistukset voimassa olevan maakuntakaavan mukaisiin alueen muihin aluevarausmerkintöihin.

LAUSUNNOT

Sisäasiainministeriö, puolustusministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö ovat antaneet maakuntakaavasta lausunnon.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriölle on varattu tilaisuus lausunnon antamiseen.

Kaavasta on antanut lausuntonsa myös Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa kaavasta.

Sisäasiainministeriö

Tuulivoimamaakuntakaavassa on tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden suhteen otettu huomioon monenlaisia asioita mm. tuulisuus ja korkeussuhteet, rakennettu ympäristö, sähköverkko, tieverkosto, elinkeinotoiminta, lentoturvallisuus, linnustoja eläimistö, suojelualueet ja Natura-alueet, matkailu ja virkistys, kulttuuriympäristöt ja maisema, viestiliikenne ml. puolustusvoimien tutkavaikutus sekä vaikutukset liikenteeseen.

Tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutuksia on käsitelty muutamissa kohdissa mutta sinänsä tuulivoimaloiden mahdollisesti aiheuttamia turvallisuusnäkökohtia ei ole otettu kattavasti huomioon. Sisäasiainministeriön toimialan kannalta tuulivoimaloihin liittyy muutamia onnettomuusriskejä, jotka olisi otettava huomioon ja arvioitava maakuntakaavassa ainakin yleisellä tasolla.

Tuulivoimaloihin liittyvät suurimmat onnettomuusriskit ovat voimalan jääymisestä aiheutuvat riskit. Voimalan lapoihin saattaa muodostua jäätä, jotka sitten lapojen pyöriessä lentävät hyvinkin pitkälle. Toisena ongelmana ovat mm. tuulivoimalan roottorin laakerivika tai jarrumekanismin rikkoutuminen, jotka saattavat johtaa tuulivoimalan rikkoutumiseen siten, että lapojen palasia lentää satojen jopa yli kilometrin päähän voimalasta. Jonkinlaisena ongelmana ovat myös tuulivoimalan tulipalot ja näiden tulipalojen mahdollisesti aiheuttamat metsäpalot.

Tuulivoimaloiden osalta on todettu suoja-alueet asutuksesta ja liikenneväylistä. Ovatko 500 metrin suojaetäisyys asutuksesta ja 300 metriä maantien keskiviivasta riittäviä turvallisuuden kannalta? Edelleen yhtenä ongelman matkailun ja virkistysalueiden osalta on se, miten estetään ihmisten meneminen liian lähelle tuulivoimaloita. Tuulivoimamaakuntakaavassa on mm. todettu, että Tahkon alueelle tuulivoimalat voisivat antaa myönteisen leiman. Onko ihmisten turvallisuus myös otettu tällöin huomioon? Erityisesti Tahkon alueella liikkuu paljon laskettelijoita ja em. jääymisriskit voivat olla hyvinkin merkittäviä tällaisilla alueilla.

Sisäasiainministeriön käsityksen mukaan turvallisuusnäkökohtia varten tulisi olla oma kohtansa tuulimaakuntakaavoissa.

Puolustusministeriö

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavalla ohjataan seudullisesti merkittävien tuulivoimapuistojen sijoittumista ja osoitetaan Kuopion lentoaseman päivitetty melualue ja siitä aiheutuvat tarkistukset alueen muuhun maankäyttöön.

Maakuntakaavan alueella on monia maanpuolustukselle tärkeitä alueita (varuskunta-, ampuma- ja harjoitus-, tutka-, viesti-, varasto-, lentokenttä-, varalaskupaikka- yms. alueita ja rakenteita), joihin liittyvät puolustusvoimien toimintaedellytykset tulee säilyä.

Tuulivoima

Tuulivoimaloiden tarkkaa vaikutusta puolustusvoimien toimintaedellytyksiin (ml. alueet ja rakenteet), on mahdollista selvittää vasta sitten, kun on käytettävissä tarkat tiedot tuulivoimalahankkeista (tuulivoimaloiden lukumäärä, korkeus, sijainti yms.). Kaavoituksen ja tuulivoimaloiden suunnittelun edetessä valittavien tuulivoimaloiden lopulliset sijoitusalueet tulee selvittää tapauskohtaisesti. Jatkosuunnitteluun liittyvät yhtymäkohdat puolustusvoimiin (ml. lausunto-, selvitys-, hyväksymis- yms. menettelyt) ilmenevät kaava-asiakirjoista (mm. Kaavaselostus s. 18, s. 76).

Kaavoituksen ja tuulivoimaloiden jatkosuunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset. Jatkosuunnittelussa tulee tehdä yhteistyötä puolustusvoimien kanssa ja hankkeista tulee pyytää myös Pääesikunnan lausunto. Tätä koskeva jatkosuunnitteluohjaus esitetään sisällytettäväksi myös tuulivoimamaakuntakaavan vahvistamispäätökseen.

Rissalan lentokenttä

Rissalan lentokentän osalta puolustusministeriöllä ei ole huomautettavaa vahvistettavana olevaan maakuntakaavaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö yhtyy asiasta pyytämäänsä Museoviraston lausuntoon.

Museovirasto on antanut lausunnon Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan luonnoksesta ja ehdotuksesta.

Ehdotusvaiheen lausunnossaan Museovirasto esitti Etelä-Kinahmin tuulivoima-alueesta luopumista maisema-arvojen vuoksi. Kinahmin maisema-alue sijaitsee valtioneuvoston periaatepäätöksellä

(1995) vahvistetun valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Sänkimäki-Pohjois-Sänkimäki vieressä. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa (2010) muodotettiin näistä kahdesta maisema-alueesta yksi laajempi maisema-alue, nimeltään Nilsiä mäkikylät, ja sitä ehdotetaan valtakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi. Näin valtakunnallisesti arvokkaan alueen rajausta tulee käsittämään myös Etelä-Kinahmin ja suunniteltu tuulivoimamaa-alue sijoittuisi aluerajauksen sisään. Päivitysinventoinnissa esitettyjen alueiden vahvistamista odotettaessa Pohjois-Savon maakuntakaavassa (2011) päivitysinventoinnin uudet rajaukset päädyttiin osoittamaan maakunnallisesti merkittävinä maisema-alueina ja valtakunnalliset maisema-alueet 1993 päätöksen mukaan.

Näin tosiasiallisesti Etelä-Kinahmin tuulivoimamaa-alueetta ehdotetaan valtakunnallisesti arvokkaaksi todetulle alueelle. Se, että päivitysinventoinnin vahvistamisen hallinnollinen käsittely vaatii aikaa, ei saisi vaarantaa valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden säilymistä.

Tuulivoimamaakuntakaavaa varten tehty tarkastelu (”Maisemavaikutusten kokonaistarkasteluja aluekohtaiset arvioinnit Pienen Neulamäen ja Etelä-Kinahmin osalta”) osoittaa, että Kinahmin tuulivoimamaa-alue muuttaisi alueen maiseman luonteen ja hävittäisi olennaisesti alueen maiseman arvoja. Kinahmin metsäinen selänne, jolle voimaloita suunnitellaan, on hallitseva elementti sekä lähi- että kaukomaisemassa. Selänne on myös Sänkimäki-Pohjois-Sänkimäki-alueen maisemakuvassa hallitseva tekijä. Mäkikylästä toiseen avautuvat näkymät ovat alueelle luonteenomaisia ja yhdistävät kylät yhdeksi maisemakokonaisuudeksi. Vaikuttavimpia ovat Kinahmin ja Pohjois-Sänkimäen väliset näkymät tässä perinteisessä pohjoissavolaisessa maisemassa, joka on avointa ja vaihtelevaa maatalousmaisemaa. Viljelysten ja tilakeskusten lomassa olevat puuryhmät, laidunmetsiköt, pensaikot ja aidat elävöittävät ja jäsentävät viljelysmaisemaa.

Museovirasto esittää, että Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava jätetään vahvistamatta Etelä-Kinahmin tuulivoimamaa-alueen osalta ja että tuulivoimavaraus poistetaan. Muilta osin tuulivoimamaa-alue on kulttuuriympäristön kannalta melko onnistunut.

Kaavassa esitetyille 19 alueelle on sijoitettavissa max. n.220–240 kpl nimellisteholtaan 3MW:n tuulivoimalaitosta. Itä-Suomen bioenergiaohjelmassa tavoitteena on, että 1 prosentti alueen energiatarpeesta tuotetaan tuulivoimalla. Tähän tavoitteeseen riittää 10–20 kpl 3 MW:n laitosta, joten Etelä-Kinahmin tuulivoimamaa-alueen poistaminen ei estä tavoitteen toteutumista.

Maa- ja metsätalousministeriö

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maakuntakaava voidaan jättää kokonaan tai osittain vahvistamatta, jollei kaava täytä sille maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:ssä asetettuja sisältövaatimuksia tai jos päätös muutoin on lainvastainen.

Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan kaavan vahvistamiselle ei ole estettä. Haluamme kuitenkin esittää seuraavia seikkoja huomioon otettavaksi.

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavassa on osoitettu 19 tuulivoimamaa-alueita. Kaavassa potentiaaliset tuulivoimamaa-alueet on merkitty osa-aluemerkinnällä, joka ei muodosta varsinaista aluevarausta, vaan merkinnän tarkoitus on tuoda esiin alueen soveltuvuus tuulivoimatuotantoon maankäytön näkökulmasta. Alueiden päämaankäyttöluokka on joku muu kuin tuulivoimamaaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous.

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavassa kaavan sisältövaatimusten huomioonottaminen ja kaavamerkintöjen vaikutusarviointi on yksipuolinen. Kaavaratkaisua on arvioitu erittäin suppeasti maa- ja metsätalousalueiden ja niillä harjoitettavien tai tulevaisuudessa mahdollisten elinkeinotoimintojen näkökulmasta. Yksipuolista vaikutusarviointia ja johtopäätöksiä korostaa se, että elinkeinoista ainoastaan matkailua tuodaan esille ja että erityisesti vaikutuksia eri luontoarvoihin ja maisemaan on selvitetty monesta eri näkökulmasta.

Vaikutustenarviointiluvussa sivulla 95 on yleispiirteinen toteamus maanvuokratuloista. Vaikutusten arvioinnista ei kuitenkaan käy ilmi kaavan toteutumisen vaikutuksia aluetalouteen tai alueen tämän hetkiseen elinkeinotoimintaan. Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että näitä osuuksia täydennetään kaavaselostukseen ja sen jatkosselvityksiä koskeviin kohtiin. Kaavaselostuksessa tulisi arvioida myös tuulivoima-alueen tarvitseman kaiken maa-alan tuotto suhteessa tämän hetkiseen elinkeinotoimintaan ja maa-alan pysyvästi muuhun käyttöön siirtymisestä aiheutuvat vaikutukset. Voimaloiden vaikutuksia tulisi arvioida myös seudun elinkeinojen tuleviin toimeentulomahdollisuuksiin ja tulevaisuuden maaseutuelinkeinojen sijoittamismahdollisuuksiin tuulivoima-alueiden lähiseuduilla. Kaavaselostukseen tulee lisätä maininta näiden seikkojen huomioon ottamisesta myös kuntatason päätöksenteon valmistelussa.

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan laadinnan yhteydessä olisi tullut ottaa huomioon myös valtakunnallinen alueidenkäyttötavoite, jonka mukaan hyviä ja laajoja metsätalousalueita ei saa pirstoa muulla maankäytöllä. Tavoitteen huomioimisella on merkitystä, kun valtaosa tuulivoima-alueista sijoittuu metsätalousmaalle. Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan kaavaselostuksessa edellä mainitusta valtakunnallisesta alueidenkäyttötavoitteesta ei ole mainintaa eikä sen toteutumista ole arvioitu. Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että kaavaselostusta täydennetään myös tältä osin ja lisätään maininta näiden seikkojen huomioon ottamisesta kuntatason päätöksenteon valmistelussa.

Liikenne- ja viestintäministeriö

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan laatiminen on tapahtunut tiiviissä yhteistyössä liikennehallinnon viranomaisten ja Finavian edustajien kanssa.

Liikenne- ja viestintäministeriö viittaa ohessa liitteenä oleviin lausuntoihin. Ministeriöllä ei ole huomautettavaa Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavasta.

Liikennevirasto

Liikennevirasto on antanut lausunnon Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan luonnoksesta 23.2.2012. Lausunnossa edellytettiin tuulivoimaa sijoitettaessa noudatettavaksi Liikenneviraston ohjetta 6.6.2011 tuulivoimalaitosten etäisyydestä liikenneväyliin, joka olisi merkinnyt joidenkin tuulivoima-alueiden rajausten muuttamista.

Tuulivoimamaakuntakaavan ehdotuksen tullessa lausuttavaksi oli Liikennevirasto julkaissut Tuulivoimaohjeen 8/2012, jossa suojaetäisyyksiä oli aiemmasta ohjeesta supistettu. Uusitun ohjeen suojaetäisyydet toteutuivat maakuntakaavaehdotuksessa. Liikennevirasto ei antanut lausuntoa kaavaehdotuksesta.

Maakuntakaavaselostusta ja suunnittelumääräyksiä on ehdotusvaiheessa täydennetty liikenneväylien huomioimisesta tuulivoimaa sijoitettaessa.

Suunnittelumääräyksessä edellytetään yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tai suunnittelussa pyydettäväksi asianomaisilta viranomaisilta lausunnot mm. liikenneväylien suojaetäisyyksistä ja telemastoista johtuvista rajoitteista jo ennen tuulivoimaloiden rakennuslupaa.

Kaavaselostuksessa on myös kuvattu Liikenneviraston Tuulivoimaohjeen 8/2012 suojaetäisyydet liikenneväylistä sekä edellytetty riittävien suojaetäisyyksien selvittämistä riittävän ajoissa jo hankkeiden suunnitteluvaiheessa ottamalla yhteyttä Pohjois-Savon ELY-keskukseen.

Liikennevirastolla ei ole muuta lausuttavaa Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavasta.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi

Liikenteen turvallisuusviraston lausunto Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavasta

Tuulivoimat muodostavat lentoesteitä ja siten niiden vaikutus lentoliikenteeseen ja -turvallisuuteen tulee selvittää. Ilmailulain (1194/2009) 165 §:n edellyttää lentoestelupaa tuulivoimaloiden, niiden rakentamiseen tarkoitettujen nostureiden sekä mahdollisten muiden hankkeen kannalta tarpeellisten korkeiden esteiden pystytykseen ennen esteiden asettamista, Esteen pystyttävä / omistaja hakee lupaa Liikenteen turvallisuusvirastolta, joka myöntää luvan esteen asettamiseen lupaehtojen mukaisesti, jollei lentoturvallisuus vaarannu tai ilmaliikenteen sujuvuus häiriinny.

Lentoesteluvassa on esteen suurin ulottuma (enimmäiskorkeus) maanpinnasta esteen kohdalla. Este on merkittävä ja valaistava lentoestevaloin luvan ehtojen mukaisesti. Esteen asettajan tulee varmistaa lentoestelupamenettelyn mukaisesti, ettei lentoturvallisuudelle tai ilmaliikenteen sujuvuudelle aiheudu vaaraa taikka haittaa.

Edellä on keskitytty ilmaliikenteeseen, mutta liikenteen turvallisuusnäkökulmasta myös mahdolliset vaikutukset muille liikennemuodoille tulisi selvittää tuulivoimapuiston suunnitellun sijainnin osalta. Tällaisia hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa arvioitavia asioita ovat mm. turvallisuussyistä määritellyt etäisyydet esimerkiksi teihin tai rautateihin sekä mahdolliset vaikutukset liikennevalvontatutkiin.

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavassa on otettu huomioon yllämainittuja asioita.

Usean tuulivoimapuiston kohdalta on todettu puiston sijoittuvan alueelle, jossa on Finavian määrittämä lentoesteiden korkeusrajoitus. Puistojen jatkosuunnittelussa kannattaa ottaa huomioon, että lentoestelupahakemuksen yhteydessä tehtävässä tarkemmassa vaikutusarviossakin korkeusrajoitus voi säilyä ennallaan.

Pohjois-Savon ELY-keskus

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa parhaillaan ympäristöministeriössä vahvistettavana olevasta Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavasta. Pohjois-Savon ELY-keskus esittää lausuntonaan liikenne- ja viestintäministeriölle liikenteen osalta seuraavaa:

Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikennevastuualueen edustajat ovat olleet maakuntakaavan kaikissa vaiheissa tiiviisti valmistelussa mukana (myös mm. kaavaprosessia ohjanneessa maakuntakaavatyöryhmässä ja osallistunut kaavan viranomaisneuvotteluihin). ELY-keskus on lausunut prosessin kuluessa niin osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavaluonnoksesta kuin kaavaehdotuksesta. Jokaisen potentiaalisen tuulivoima-alueen kohdekuvauksessa on tarkasteltu myös tieverkkoa. Nämä kirjaukset ovat tehty maakuntakaavan valmistelijan ja ELY-keskuksen alueidenkäyttöasiantuntijoiden yhteistyönä.

Tuulivoimapotentiaalisten alueiden valinnassa ja rajauksissa on otettu huomioon Liikenneviraston tuulivoimaa koskeva ohje. Näin ollen kaavaan ei sisälly kohteita, jotka olisivat ristiriidassa maanteiden ja rautateiden suojaetäisyyksistä. Kaavaselvityksen sivulla 19 on todettu, että jatkosuunnittelussa tulee selvittää riittävän ajoissa jo hankkeen suunnitteluvaiheessa riittävät suojaetäisyydet ottamalla yhteyttä Pohjois-Savon ELY-keskukseen, ELY-keskus esitti edellä esitetyn sisällytettäväksi suunnittelumääräyksenä tuulivoima-alueen kaavamääräykseen, mutta Pohjois-Savon liitto ei pitänyt tätä tarpeellisena. ELY-keskus ei pidä yhteydenottovelvoitteen olemista kaavamääräyksessä täysin välttämättömänä, mutta olisi pitänyt sitä jatkosuunnitteluhankkeita silmällä pitäen varmempana tapana välittyä suunnittelijan tietoon.

Pohjois-Savon ELY-keskuksella ei ole muuta lausuttavaa maan- ja rautatieliikenteen osalta Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavasta.

Finavia

Finavia on ollut mukana kaavan laadinnan eri vaiheissa. Kaavassa on esitetty Kuopion lentoaseman tarkistettu lentokonemelualue, joka on määritetty Finavian ja Ilmavoimien yhteistyönä.

Finavialla ei ole huomautettavaa vahvistettavana olevasta kaavasta.

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö lausuu otsikossa mainitussa asiassa seuraavaa:

Yleistä

Ottaen huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maankäyttö- ja rakennuslain säännökset sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että elinympäristön terveellisyyden arviointi on tehty puutteellisesti erityisesti niiden tuulivoima-alueiden osalta, joissa tuulivoima-alue sijoittuu lähelle asutusta. Kaavaselostuksessa tulisi nykyistä laajemmin selvittää muun muassa, mihin perustuu tuulivoima-alueesta asutukseen määritelty 500 metrin suojavyöhyke ja millaiset melu- ja välkeolosuhteet tämä suojavyöhyke takaa asukkaille aivan suojavyöhykkeen rajalla.

Tuulivoima-alueet

Vuonna 2009 annetun valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan myös Sisä-Suomen maakuntakaavoissa tulee osoittaa tuulivoiman tuotantoon soveltuvat alueet. Itä-Suomen bioenergiaohjelman vuodelle 2020 mukaan Itä-Suomen energiatarpeesta 1 % tuotetaan tuulivoimalla. Pohjois-Savossa tähän tavoitteeseen riittää 10–20 kpl 3 MW:n tuulivoimalaa.

Tuulivoimamaakuntakaavaa laadittaessa tavoitteena on ollut etsiä seudullisiksi katsottavia alueita siten, että alueiden rajauksessa on otettu huomioon mm. pysyvien ja loma-asuntojen sijainti, arvokkaat kulttuurikohteet ja -alueet, maisemalliset arvot sekä lentoturvallisuus ja muut estevaikutukset. Tuulivoimamaakuntakaavalla ei muodosteta varsinaisia aluevarauksia, vaan osoitetaan seudullisiksi katsottavat potentiaaliset tuulivoima-alueet.

Tuulivoimamaakuntakaavassa pidetään seudulliseksi katsottavana tuulivoima-alueena vähintään 8 kpl teollisen kokoluokan voimalan sijoittumista alueelle. Poikkeuksena ovat maisemallisesti herkäät Kallaveden reitti, Rautalammin reitti Kolun kanavalle saakka ja Tuusniemen Juojärvi. Näille alueille sijoittuville tuulivoima-alueiden rajana pidetään vähintään kolmea voimalaa, mikäli ne sijoittuvat alle 5 km:n etäisyydellä ko. järviolueista.

Tuulivoima-alueet osoitetaan kaavassa alueen ominaisuutta (tuulisuutta) kuvaavalla osa-aluemerkinnällä ja tähän merkintään ei sisälly rakentamisrajoitusta. Tuulivoima-alueiden päämaankäyttöluokka on kaavassa muu kuin tuulivoimaenergian tuotto, yleisimmin maa- ja metsätalous.

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava sisältää 19 tuulivoima-aluetta, jotka mahdollistavat n. 220–240 tuulivoimalan sijoittumisen maakuntaan. Tuulivoima-alueet on merkitty osa-aluemerkinnällä tv- Tuulivoima-alue. Merkinnällä ei muodosteta varsinaista aluevarausta, vaan osoitetaan alueen soveltuvuus tuulivoimatuotantoon.

Suojaetäisyytenä pysyvästä asunnosta tai loma-asunnosta on suunnittelussa pidetty 500 metriä melu- ja välkevaikutuksia ajatellen. Pieni-Neulamäki, Etelä-Kinahmi ja Linnanmäki tuulivoima-alueille on annettu melusuoja koskeva suunnittelumääräys asutuksen läheisyydestä johtuen.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että suunnittelussa pidetty suojavyöhyke (500 m) on viimeinen tietoja kehitys huomioon ottaen liian lyhyt muun muassa seuraavin perustein:

Eri maissa suojaetäisyydet ovat 300–500 m 1–2 MW:n laitoksille, mutta nyt suunnittelun lähtökohdaksi on otettu 3 MW:n laitokset ja jatkossa voimalat ovat todennäköisesti 4–6 MW:n kokoisia. Suuremmat voimalat tuottavat paljon voimakkaampaa pienitaajuisia ääntä kuin 2–3 MW voimalat ja melun tuotto 10 m korkeudella mitattuun tuulen nopeuteen verrannollisena on suurempaa kuin 2–3 MW voimaloilla. Iso-Britannian suunnitteluohje ETSU-R-97 suosittaa suojaetäisyydeksi 10 x napakorkeus. 2–3 MW:n laitoksella napakorkeus on luokkaa 120–140 m eli suojaetäisyys on 1 200–1 400 metriä. Jos napakorkeus on 200 m (esim. 4–6 MW voimala), suojaetäisyyden tulisi olla 2 km. Maakuntakaava ei estä rakentamasta 3 MW:a suurempia voimaloita. Yksittäinen voimala ei myöskään tarvitse rakentamisvaiheessa ympäristölupaa, jossa ympäristöterveysnäkökohdat tulisivat arvioitavaksi.

Kunnan terveydensuojeluviranomaiset ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ovat saaneet lukuisia kansalaisten valituksia olemassa olevien tuulivoimaloiden meluhaitoista, vaikka voimalat ovat sijainneet reilusti yli 500 metrin etäisyydellä asutuksesta. Esimerkiksi Englannissa jouduttiin sulkemaan tuulivoimapuisto melun häiritsevyyden takia, vaikka lähimpään asutukseen oli 2 km.

Ottaen huomioon edellä mainittuja se, että tuulivoimaloiden tuottaman pienitaajuisen melun terveyshaitoista on vielä erittäin vähän tietoa sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että maakuntakaavoituksessa tuulivoimala-alueiden suojavyöhyke lähimpään asutukseen tulisi olla 2 km.

Lentoliikenteen melualue

Tuulivoimamaakuntakaavassa päivitetty Kuopion lentoaseman 55 dBA ylittävä melualue on laajentunut ja melualueelle on annettu uutta asuinrakentamista ja muun melulle herkän toiminnan sijoittamista rajoittava suunnittelumääräys. Kaavaan sisältyy myös melualueen muutoksesta aiheutuvat tarkistukset Kuopion seudun maakuntakaavaan.

Melualue on kaavassa merkitty osa-aluemerkinnällä (aaltoviiva, me) ja merkinnällä osoitetaan 55 dBA:n ylittävä melualue v.2010 valmistuneen meluselvityksen perusteella. Samalla kumotaan Kuopion seudun maakuntakaavan vanhentunut melualuemerkintä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa Kuopion lentoaseman melualueen päivityksestä.

Lopuksi

Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen harkitusti sijoitetuilla tuulivoima-alueilla on kansanterveydellisesti erittäin suotavaa, sillä näin saadaan polton hiukkaspäästöjen aiheuttamia merkittäviä terveyshaittoja vähenemään. Tuulivoima-alueet tulee kuitenkin sijoittaa erittäin harkitusti riittävän etäälle asutuksesta siten, etteivät ne aiheuta melun tai väikkeen seurauksena muita terveyshaittoja. Tämän pitäisi olla Suomessa mahdollista.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Itä-Suomen aluehallintoviraston edustajien kanssa.

VALITUS

Maakuntavaltuuston päätöksestä on valittanut valittaja A.

Valituksen sisältö

Valittaja A

Tilan x omistaja.

Mielipiteeni Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavaluonnoksesta, vastine mielipiteeseen.

"Tuulivoimapuiston rakentamisessa on otettava huomioon mm. melu- ja välkevaikutus naapuri-kiinteistöihin ja mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti pyrittävä haittojen poistoon ja toissijaisesti korvaamaan kiinteistöön kohdistuva haitta.

Kirjallisuudessa on esitetty jopa kahden kilometrin etäisyyttä kiinteistöistä. Isot ja massiiviset 3 MV tuulivoimalat ovat verrattain uusi, minkä vuoksi niiden rakentaminen on tehtävä huolellisesti".

Pohjois-Savon liiton maakuntahallituksen 9.5.2012 hyväksymä vastine saapunut sähköpostiin 28.5.2012.

"Mahdollisesta lähimmästä tuulivoimalasta etäisyyttä tilan rakennuksista 1.5-2 km. Tila sijaitsee siten, että voimalat tuskin tulevat näkymään millään tavoin tilan maille."

Maakuntahallitus päättänyt 22.4.2013 ja Maakuntavaltuusto hyväksynyt seuraavan päätöksen 10.6.2013:

"Matkaa Linnanmäen tuulivoima-alueelle noin 800 metriä.

Mikäli tuulivoimapuistohanke lähtee liikkeelle, alueelle tullaan laatimaan yleiskaava. Ko. yhteydessä tullaan selvittämään perusteellisesti mahdollisen tuulivoimarakentamisen vaikutukset alueen asutukseen, elinkeinoelämään jne. ja niiden pohjalta tekemään ratkaisut tuulivoimapuiston toteuttamisedellyksistä. Mikäli hankkeen toteuttamiselle nähdään olevan edellytyksiä, ko. yhteydessä tullaan myös määrittelemään haitoista aiheutuvat korvaukset.

Tuulivoimaloiden kytkentäsuunnat ratkaistaan ja suunnitellaan yleiskaavan yhteydessä. Maakuntakaavan yhteydessä tätä ei voi tehdä, koska ratkaisu riippuu tuulivoimaloiden määrästä, tehosta ja sijainnista, joita ei vielä maakuntakaavan laadintavaiheessa tiedetä."

Mielestäni päätökset ovat ristiriitaiset, koska ensimmäinen vastine on 1.5-2 km rakennuksista ja toinen päätös tuulivoima-alueelle noin 800 m.

Vaadin, että ympäristöministeriö muuttaa maakuntavaltuuston päätöksen ensimmäisen vastineen mukaiseksi eli 1.5-2 km rakennuksista, koska uusi päätös tuo voimalat noin puolta lähemmäksi ja haitat suuremmiksi ja laskee kiinteistön arvoa.

Pohjois-Savon liiton vastine ja valittajan vastaselitys

Pohjois-Savon liitto on antanut vastineen lausuntojen ja valituksen johdosta.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN PÄÄTÖS

Kannanotot ministeriöiden lausuntoihin

Sisäasiainministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, että suuri osa sisäasiainministeriön esille tuomista tuulivoimaan liittyvistä turvallisuusnäkökohdista on mahdollista ottaa huomioon tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, missä yhteydessä määritellään yksittäisten tuulivoimaloiden sijaintipaikat ja mahdolliset liikkumisrajoitukset. Liikenteeseen liittyvien turvallisuusnäkökohtien osalta maakuntakaavan laadinnassa on noudatettu Liikenneviraston 24.5.2012 antamaa ohjetta tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen.

Puolustusministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, että puolustusministeriön esittämän kunnan alueiden käytön suunnittelua koskevan jatkosuunnitteluohjauksen sisällyttämisen maakuntakaavan vahvistamispäätökseen ei kuulu ympäristöministeriön toimivaltaan. Maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n mukaan kunnan alueiden käytön suunnittelun ohjaus kuuluu alueelliseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on huolehtia muun muassa siitä, että maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n tarkoittamalla tavalla ohjeena kunnan suunnittelulle. Ympäristöministeriö toteaa myös, että puolustusministeriön edellyttämä yksityiskohtaisempaa suunnittelua koskeva lausuntopyyntövelvoite muun muassa Puolustusvoimilta, sisältyy maakuntakaavan tuulivoima-alueita koskevaan suunnittelumääräykseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö viittaa jäljempänä kohdassa Vahvistamatta jätetyt kaavamerkinnät ja kaavamääräykset lausuttuun.

Maa- ja metsätalousministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, että ottaen huomioon maakuntakaavan tehtävä ja tarkoitus ei sitä laadittaessa voida edellyttää niin yksityiskohtaisia vaikutusarviointeja, kuin maa- ja metsätalousministeriö esittää. Ympäristöministeriö katsoo, että kun vahvistettavana olevan maakuntakaavan tarkoituksena on tuulivoimaloiden sijoittumisen yleispiirteinen ohjaus, on vaikutusarviointien painottuminen luontoarvoihin ja maisemaan perusteltua. Ympäristöministeriö katsoo myös, ettei maakuntakaava ole ristiriidassa sen valtakunnallisen alueidenkäyttötavoitteen kanssa, jonka mukaan hyviä ja laajoja metsäalueita ei saa pirstoa muulla maankäytöllä. Ympäristöministeriö kuitenkin toteaa, että kyseisellä tavoitteella voi olla merkitystä joissakin tuulivoimaloita koskevissa sijaintiratkaisuissa tuulivoima-alueiden sijainnista ja laajuudesta riippuen.

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, ettei lausunnossa esitetä näkökohtia, jotka olisivat esteenä maakuntakaavan vahvistamiselle tai muuten vaikuttaisivat vahvistuspäätöksen sisältöön.

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunnon johdosta ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa. Sosiaali- ja terveysministeriön lausunnossaan esittämät näkökohdat on mahdollista ottaa huomioon maakuntakaavaa yksityiskohtaisemmassa kunnan alueiden käytön suunnittelussa, jossa yhteydessä määritellään yksittäisten tuulivoimaloiden sijaintipaikat. Myös maakuntakaavassa osoitettua tuulivoima-alueen rajaa on yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulkittava yleispiirteisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunnossaan esittämien tuulivoimaloiden suojaetäisyyksien osalta ympäristöministeriö toteaa, että muun muassa tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutusten alueellinen laajuus riippuu suuresta määrin ympäröivän alueen maaston muodoista ja kasvillisuudesta. Myös nämä seikat on mahdollista ottaa huomioon kunnan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Ympäristöministeriö toteaa lisäksi, että asutuksen kannalta herkimpiä tuulivoima-alueita koskee maakuntakaavan suunnittelumääräys, jonka mukaan alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa riittävät melusuojaetäisyydet asutuksen meluhaittojen välttämiseksi.

Siltä osin kuin lausunnossa esitetään maakuntakaavan vaikutusarviointeja koskevia näkökohtia, ympäristöministeriö viittaa maa- ja metsätalousministeriön lausunnosta todettuun.

Lausuma valituksesta

Ympäristöministeriö hylkää valituksen.

Perustelut

Valittaja vaatii, että Linnanmäen tuulivoima-aluetta supistetaan niin, että sen raja sijaitsisi 1,5 – 2 km:n etäisyydellä valittajan rakennuksista nykyisen 800 metrin sijasta.

Ympäristöministeriö toteaa, että maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain 24 § 4 momentin tarkoittamalla tavalla yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä eikä siinä osoiteta esimerkiksi yksittäisten tuulivoimaloiden sijaintipaikkoja. Myös maakuntakaavassa osoitettua tuulivoima-alueen rajaa on yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulkittava yleispiirteisesti. Maakuntakaavan perusteella ei siten voida arvioida alueelle sijoittuvien yksittäisten tuulivoimaloiden etäisyyttä esimerkiksi lähistöllä oleviin asuinrakennuksiin.

Maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain 32 § 1 momentin mukaisesti ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa. Tässä yhteydessä tehdään myös maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoima-alueille sijoittuvien tuulivoimaloiden yksityiskohtaiset sijaintipaikkaratkaisut. Tältä osin ympäristöministeriö viittaa Linnanmäen tuulivoima-aluetta koskevaan suunnittelumääräykseen, jonka mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa riittävät melusuojaetäisyydet asutuksen meluhaittojen välttämiseksi.

Vahvistamatta jätetyt kaavamerkinnot ja kaavamääräykset

Nilsin Etelä-Kinahmin tuulivoima-alue tv 43.801

Ympäristöministeriö jättää vahvistamatta Nilsin Etelä-Kinahmin tuulivoima-alueen tv 43.801 sekä tuulivoima-alueita koskevat suunnittelumääräykset Etelä-Kinahmin tuulivoima-aluetta koskevilta osin.

Perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota muun muassa ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin sekä maiseman vaalimiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtioneuvoston 13.11.2008 hyväksymien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteiden mukaan alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina. Maakuntakaavoituksessa on osoitettava valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisemat. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen. Vastaavan energiahuoltoa koskevan erityistavoitteen mukaan maakuntakaavoituksessa on osoitettava tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet. Tuulivoimalat on sijoitettava ensisijaisesti keskitetyksi useamman voimalan yksiköihin.

Maakuntakaavaselostuksen mukaan Etelä-Kinahmin tuulivoima-alueelle on mahdollista sijoittaa 8 tuulivoimalaa. Alue on selkeästi ympäristöään korkeampi hyvin kapea ja pitkä vaara. Korkeuserot ovat jopa 180 metriä. Tuulivoima-alue kuuluu voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettuun, maakunnallisesti merkittävään Nilsin mäkikylien maisema-alueeseen. Kinahmin selänteen länsipuolella 4 - 7 kilometrin päässä sijaitsee valtioneuvoston 1995 tekemään, valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevaan periaatepäätökseen sisältyvä Pohjois-Sänkimäki - Sänkimäen maisema-alue. Alueet muodostavat yhdessä maisemakokonaisuuden, jolle vuonna 2010 valmistuneessa arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnissa on ehdotettu valtakunnallista arvo-

luokkaa. Maakunnittain tehtävät inventoinnit muodostavat pohjan valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevalle uudelle valtioneuvoston päätökselle.

Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan maisemavaikutuksia arvioivan selvityksen mukaan Kinahmi on selvästi erottuva, pohjois-eteläsuuntainen metsäinen selänne, joka on maisemassa hallitseva elementti sekä lähi- että kaukomaisemassa. Selänne on myös Pohjois-Sänkimäen - Sänkimäen alueen maisemakuvassa hallitseva tekijä.

Maisemaselvityksen mukaan eteläiselle Kinahmin selänteelle suunniteltujen tuulivoimaloiden merkittävin maisemavaikutus kohdistuu Kinahmin kyläalueelle, johon voimat näkyvät lähes esteettä ja ovat selvästi maisemakuvaa dominoiva elementti. Sänkimäen ja Pohjois-Sänkimäen kylä-alueille voimakkaimmat maisemavaikutukset kohdistuvat selänteiden korkeimmilla kohdilla sijaitseville peltoaukeille, joista avautuu laajoja näkymiä Kinahmin selänteen suuntaan. Etäisyys Kinahmin selänteestä vähentää hieman maisemavaikutuksen merkittävyttä Sänkimäen ja Pohjois-Sänkimäen alueilla, mutta Kinahmin selänne on kaukomaisemaa nykyisellään hallitseva elementti, jota tuulivoimat voimakkaasti muuttaisivat. Selvityksessä todetaan lisäksi, ettei suunnitelman mukaisten, keskenään samanlaisten voimaloiden maisemavaikutusten merkittävä vähentäminen ole mahdollista tutkitulla alueella.

Kun otetaan huomioon Etelä-Kinahmin tuulivoima-alueen vaikutukset Sänkimäki - Pohjois-Sänkimäen valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ja tosiasiassa myös se, että tuulivoima-alue sisältyy maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnin mukaiseen ehdotukseen valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, ympäristöministeriö katsoo, ettei Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavassa olla Etelä-Kinahmin tuulivoima-alueen tv 43.801 osalta kiinnitetty maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:n edellyttämällä tavalla huomiota maiseman vaalimiseen. Kaavassa ei tältä osin ole myöskään huolehdittu maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n tarkoittamalla tavalla valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Vahvistamatta jätetty kaavamerkintä sekä vahvistamatta jätetyt osat suunnittelumääräyksistä on merkitty punaisella kaavakarttaan.

Maakuntakaavan vahvistaminen

Ympäristöministeriö katsoo, että Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava sekä siinä esitetyt muutokset Kuopion lentoaseman melualueeseen ja sillä oleviin aluevarausmerkintöihin täyttää muilta kuin edellä vahvistamatta jätetyiltä osin sille maankäyttö- ja rakennuslain 28 §:ssä asetetut sisältövaatimukset. Koska maakuntakaavan vahvistamiselle muilta osin ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n 3 momentista johtuvaa estettä, ympäristöministeriö vahvistaa maakuntakaavan.

Maakuntakaavan voimaantulo

Ympäristöministeriö määrää maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n perusteella maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Jatkotoimenpiteet

Pohjois-Savon liiton on maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 §:n mukaisesti kuulutettava maakuntakaavan voimaantulosta.

Pohjois-Savon liiton tulee lisäksi lähettää maakuntakaava tiedoksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 95 §:n mukaisille viranomaisille otettavaksi huomioon suunnittelussa, päätöksenteossa sekä alueiden käyttöä koskeviin toimenpiteisiin ryhdyttäessä.

Oikeusvaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 1 momentin mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 2 momentin mukaisesti viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 4 § 3 mom., 9 §, 17 §, 18 §, 24 § 2 mom., 25 §, 27 §, 28 §, 29 §, 30 § 1 mom., 31 §, 188 § 3 mom. ja 201 §

Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999) 1 §, 10 §, 93 § ja 95 §

Kuntalaki (365/1995) 90 § ja 92 §

Ympäristöministeriön asetus (31.3.2000) maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Ympäristöministeriön asetus ympäristöministeriön maksullisista suoritteista (83/2013) 3 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Asunto- ja viestintäministeri

Pia Viitanen

Ympäristöneuvos

Harri Pitkäranta

LIITE

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

MAKSU JA JAKELU

Päätös, maksutta

Pohjois-Savon liitto, PL 247, 70101 Kuopio

Päätösjäljennös saantidistuksella, maksu 220 euroa (laskutetaan erikseen)

Valittaja A

Tiedoksi

Sisäministeriö

Puolustusministeriö

Valtiovarainministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Ympäristöministeriön päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Siltä osin, kun ympäristöministeriö on jättänyt maakuntakaavan vahvistamatta, muulla kuin maakunnan liitolla tai kunnalla ei ole oikeutta hakea muutosta (maankäyttö- ja rakennuslain 191 § 3 momentti). Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Valituksen tulee olla perillä virka-aikana eli viimeistään klo 16.15. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteella muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- ympäristöministeriön päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiamiehen valtakirja, mikäli valituksen on laatinut valittajan valtuuttama asiamies
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo toimitettu viranomaiselle.

Valituksen toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, toimittaa lähtin välityksellä tai sähköpostilla. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakijalta peritään korkeimmassa hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 226 euroa (laki 1213/2010). Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Korkeimman hallinto-oikeuden

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki
puhelinvaihe: 029 56 40200
telekopio: 029 56 40382
sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Jos maksuvelvollinen katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, hän voi vaatia siihen oikaisua ympäristöministeriöltä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristöministeriölle (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite
- vaatimus maksun muuttamiseksi
- oikaisuvaatimuksen perustelut

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän tai oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Ympäristöministeriö

postiosoite:	PL 35, 00023 Valtioneuvosto
kirjaamon käyntiosoite:	Fabianinkatu 6 A, Helsinki
puhelinvaihe:	02952 50000
telekopio:	(09) 1603 9320
sähköpostiosoite:	kirjaamo.ym@ymparisto.fi